

ARGE-NMC Yarını Arayışlar Toplantısı

ÖZET

20-22 Şubat 2004, Antalya

PANEL ve OTURUMLAR

Fikirleriyle, kararlarıyla ve eylemleriyle ülkemizin geleceğini şekillendirme potansiyeline sahip kişilerin dünyanın ve Türkiye'nin geleceği hakkında fikir alış verişinde bulunabileceği bir ortam yaratmak üzere başlatılan ARGE-NMC Yarını Arayışlar Toplantılarının ilki katılımcılar tarafından ufuk açıcı bir entelektüel ziyafet olarak nitelendirildi.

Toplantılar ARGE Danışmanlık'tan Dr. Yılmaz Argüden ve NMC'den Nuri Çolakoğlu tarafından yönetildi ve konuşmacı olarak Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler, Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu, İntermed'in Kurucusu Dr. Hasan İnsel, RAND Corporation'dan Dr. Richard Neu, İsrail Eski Dışişleri Müsteşarı Alon Liel, Avrupa Komisyonu'ndan Prof. Eric Flippart, Dünya Ekonomik Forumu'ndan Rekabet Gücü Çalışma Grubu Yöneticisi Emma Loades, Intel Avrupa Başkanı Christian Morales, Pricewaterhouse Business Sourcing and Alliance Management Grubu Yöneten Ortağı Graham Pascoe, Microsoft Orta Doğu ve Afrika (MEA) bölümünden sorumlu Direktör Nasser Khan Ghazzi, MIT'den Nanoteknoloji Bölümü Başkanı Prof. Neil Gershenfeld, Harvard Genetik Bilim Bölümü Başkanı Dr. Gökhan Hotamışlıgil ve Türkiye Tanıtım Konseyi İcra Kurulu Başkanı Dr. Erkut Yücaoğlu katkıda bulundular.

Açılış oturumunda insanların kendi sağlıkları konusunda bilgi ve bilinç düzeyi arttıkça yeni gelişen teknolojilerin de desteği ile ortalama ömrün 100 yılı aşmasının hiç de uzak olmadığı belirtildi. Kendi sağlığının sorumluluğunu üstlenen insanların sadece uzun yaşamak değil, aynı zamanda kaliteli ve hastaliksız yaşayabileceği vurgulandı.

2020 yılında politik ve ekonomik açıdan dünyanın değerlendirildiği ilk oturum olan "Geleceği Arayışlar" panelinde, ABD'nin baskın güç olarak kalacağı, AB'nin bu arada ciddi sosyal ve ekonomik reformlara yöneleceği, ve Ortadoğu'da kargaşa ve çatışmanın sürme olasılığının daha yüksek olduğu belirtildi. Ortadoğu'ya istikrarın gelebilmesi için eğitim sisteminde, kadınların gelişimine olanak sağlanmasında, toplumsal katılımçılığın artırılması ve dünya ekonomisiyle entegrasyonda önemli reformlara ihtiyaç olduğunu vurgulandı.

ARGE – NMC "Yarını Arayışlar" Toplantıları

Yeni Çamlık Caddesi No:1 34418 - 4.Levent – İSTANBUL
Telefon: +90-212-283 5960 (pbx) / Faks: : +90-212-283 5964
E-mail: yariniarayislar@arge.com

“Geleceği Arayışlar” panelinde 2020 yılında dünyayı yönetmeye ciddi olarak talip olanların ABD, AB ve Çin olacağını, ancak hala tek süper gücün ABD olacağını belirtildi. ABD’nin AB ve UN ile birlikte kurduğu üçgenin dünyayı şekillendireceğini, Rusya ve Çin’in bu oluşuma aykırı davranamayacağını söylendi. Ortadoğu’da anlaşmazlığın 2020 yılında da devam etmesinin beklendiği ve Irak’ın bölünme olasılığının %50’den fazla olduğuna ve bu olasılığın gerçekleşmesinin önündeki en önemli unsurun Türkiye’nin tutumu olduğu belirtildi. Bu durumda Batı ile yakınlaşacak bir Kürt devleti karşısında Türkiye’nin uluslararası ilişkilerini bozmayacak bir siyaset geliştirebileceği belirtildi. Kıbrıs’ta başarı sağlayacak bir Türkiye’nin hem İsrail, hem de Arap ülkeleriyle dengeli bir siyaset izleyen Türkiye’nin Ortadoğu barışı için önemli katkı sağlayabilecek bir konuma geleceğini anlattı.

“Geleceği Arayışlar” panelinde son olarak, sürdürülebilir küresel barış için uluslararası platformda da söylemlerle eylemlerin tutarlılığının, tek kutuplu olmayan bir adalet düzeninin ve devlet oluşturma sürecinin bir süper gücün tekelinde olmamasının önemini vurgulandı. Dünyada iyi yönetim kültürünün tüm kurumlarda yaygınlaştırılmasının küresel barış için de önemli olduğunu belirtti.

Türkiye’nin rekabet gücünün değerlendirildiği panelde Dünya Ekonomik Forumu verileri doğrultusunda Türkiye’nin (2002 verilerine göre) rekabet gücü açısından 102 ülke arasındaki yerinin 65’lik olduğunu, iş dünyası açısından bu konumun ise 52’lik olarak belirlendiğini vurgulandı. Dünyanın en büyük 20 ekonomisinden biri olan Türkiye’nin bu konumunun ağırlıklı olarak kamu sektöründen kaynaklandığı, ancak özel sektörün de özellikle yönetim kurullarının etkinliği, ar-ge yatırımlarının boyutu ve üniversite ile işbirlikleri konusunda oldukça düşük performans gösterdiği vurgulandı.

“Uluslararası İş Dünyası Gözü ile Türkiye’nin Rekabet Gücü”nün değerlendirildiği panelde, Insead tarafından hazırlanan “Teknoloji Hazırlık Düzeyi” raporuna göre Türkiye’nin 50. sırada yer aldığını ancak çok başarılı örneklerle de sahip olduğunu belirtildi. Örnek olarak, Türk şirketlerinin eskiden TV üretmekten çok uzak bir konumda olmasına rağmen, artık yeni tasarımlara ve kaliteli ürünlere imza atarak uluslararası pazarlardaki paylarını önemli ölçüde artırmayı başarmışları gösterildi. Dünyada her sene bilgi teknolojileri konusunda yılda 1 trilyon dolarlık yatırım yapıldığını, Türkiye’nin de bu konuda stratejik yaklaşımlarla önemli verimlilik artışlarını yakalayabileceği belirtildi. Özellikle eğitimde teknoloji kullanılmasında ve teknoloji eğitiminde önemli atılım fırsatları olduğu vurgulandı.

“Uluslararası İş Dünyası Gözü ile Türkiye’nin Rekabet Gücü”nün değerlendirildiği panelde ayrıca, 2020 yılına kadar Türkiye’de 20 milyona yakın yeni iş yaratılması gerektiğini bu nedenle, hizmet sektörüne ve özellikle de dünya şirketlerinin beyaz yaka işleri outsourcing eğiliminden faydalanması gerektiği vurgulandı. Bugün senede 1 trilyon dolarlık bir pazar olan bu iş sayesinde İrlanda’nın büyük gelişme sağladığını, şimdi de Hindistan’ın bu konuya eğildiği belirtildi. Bu açıdan eğitime, lisan öğrenmeye, teknolojik altyapıya ve Türkiye’nin marka değerini geliştirmeye özel önem verilmesi gerektiği belirtildi. Bu amaçla iş dünyası, devlet, sivil toplum örgütleri ve akademisyenlerin birlikte çalışma kültürünü geliştirmesi, farklı ülkelerde yaşayan Türklerin Türkiye’yi pazarlamak üzere hazırlanmaları, ve belli sektörlere odaklanarak, stratejik anlamda teknoloji yatırımlarına öncelik verilmesi önerildi.

“Hükümet Gözüyle Rekabet Gücü Değerlendirmesi” panelinde Türkiye’nin 2007’de Maastricht kriterlerini ve denk bütçeyi yakalamayı hedeflediği belirtildi. Bölgesel Kalkınma Ajanslarının kurulmasıyla ilgili girişimlerin başlatıldığına işaret edilerek, AB ile ortaklık müzakerelerinin başlamasının yatırımları cezbedebilme açısından önem taşıdığı vurgulandı. 2004 yılı öncelikleri arasında ise bankacılık yasasında yeni düzenlemeler, sosyal güvenlik reformu, tarımsal destekler reformu, belli sektörlerde lisanslar, diğerlerinde ise hisse satışı ile özelleştirme sıralandı.

“Hükümet Gözüyle Rekabet Gücü Değerlendirmesi” panelinde ayrıca Türkiye’de enerji sektöründe dışa bağımlılığın 2/3 olduğunu ve önlemler alınmasa bu oranın 4/5’e ulaşacağı belirtildi. Türkiye’nin enerji kaynakları açısından %48 oranında doğalgaza, %26 oranında barajlara, %22 oranında kömüre, %4 oranında ise yenilenebilir diğer kaynaklara bağlı olduğu; Avrupa’da ise bu oranların sırasıyla %20, %20, %25, ve %15 olduğu %20 oranında ise nükleer enerjinin kullanıldığını belirtildi. Bu dağılımın Türkiye’de de daha dengeli hale getirilmesi için nükleer alanda toryum bazlı proje çalışmalarına ve hidrojen depolamada bor madeninden faydalanabilmek için araştırmalara başlandığına işaret edildi.

“20 Yıl Sonra Dünyada Teknoloji” panelinde başta ABD olmak üzere birçok uluslararası firmanın hizmetlerini outsource etmeye ağırlık vermeye başladığı ve Türkiye’nin de bu pastadan pay alabilmek için her zaman ve her yerde eğitim için altyapı oluşturmaya, yaratıcılık, entelektüel zenginlik ve bilimsel gelişme sağlamak üzere kendi ekosistemini kurması gerektiğine işaret edildi.

“20 Yıl Sonra Dünyada Teknoloji” panelinde ayrıca, atomik boyutta müdahalelerle kendileri mükemmel olmasa da hatasız ürünler üretecek makinelerin kolaylıkla inşa edilebileceği anlatıldı. Dijital devrimin bilgi dünyasında yarattığı devrimi, nano-teknolojinin de fiziksel dünyanın biçimlendirilmesinde yaratacağı savunuldu. Kişiselleştirilmiş ürün tasarımı ve üretimini mümkün kılacak olan nano-teknoloji devriminin bilgi teknolojileri devrimin de aşacak boyutta bir yenilik olacağı belirtildi.

Son olarak panelde, gen bilimindeki gelişmelerin bilim alanları arasında füzyonu sağlayacağı, makine-biyoloji evliliğini getireceği savunuldu. Gen bilimine hakimiyet kazanarak, sivrisineğin genetik yapısını değiştirip sıtmayı kökten önleme, uzay gemilerine yakıt olarak kullanılan bakteriler, kendi kendini organize eden çipler, binlerce kalori tüketmesine rağmen kilo almayan insanlar, uzaktan kumanda edilebilen hareketler hayal olmaktan çıkıyor.

Panel sonunda, Türkiye'nin bilimsel düzeyinde bir sıçrama yakalayabilmek için üniversite-özel sektör-devlet işbirliği ile dünyayı şekillendireceği tahmin edilen 20 daldaki en iyi 100 kişinin en az onunun, senenin yarısında Türkiye'de araştırma yapabilecekleri, eğitim verebilecekleri ve girişimlerde bulunabilecekleri ortamın yaratılması önerildi.

“Türkiye'nin Bir Marka Olarak Konumlandırılması” panelinde, bu konuda kullanılan ülke kaynaklarının verimini artırmak üzere belli stratejiler çerçevesinde odaklanmasını sağlamak üzere Türkiye Tanıtım Konseyinin en kısa zamanda resmen kurulması gerektiği belirtildi. Tanıtımın kendi perspektifimizle değil, hedef kitlenin algılama perspektifi ile oluşturulması gerektiği vurgulandı.

“Türkiye'nin Bir Marka Olarak Konumlandırılması” panelin son olarak, son yıllarda gerçekleştirilen başarılı turizm tanıtımının aslında bir ürün pazarlama kampanyası olduğunu ve bir ülkenin marka olarak konumlandırılmasının pazarlama odaklı bir kampanyadan çok daha zengin olması gerektiği üzerinde duruldu.

SENARYOLAR

Toplantıda ayrıca 6 farklı senaryonun gerçekleşmesi halinde, Türkiye'nin bugünden nasıl bir hazırlık yapabileceği üzerinde fikir üretebilmek için çalıştaylar yapıldı.

Ortadoğu'da "Bitmeyen Kavga" ve "Silahlara Veda" senaryoları, AB ile ilişkilerde "AB Komşusu, Türkiye" ve " Birlikte Güçlenme" senaryoları ve AB-ABD ilişkileri konusunda da "EurAmerica" ve "21. Yüzyılın Berlin Duvarı, Atlantik Okyanusu" senaryoları tartışıldı. Katılımcılar tarafından senaryoların gerçekleşme olasılıkları üzerine yapılan anket sonuçları aşağıdaki gibidir:

1- OrtaDoğu "Silahlara Veda"	:	% 37
2- Orta Doğu "Bitmeyen Kavga"	:	% 63
3- AB-Türkiye "AB'nin Komşusu"	:	% 42
4- AB-Türkiye "Birlikte Güçlenme"	:	% 58
5- Atlantik "21.yy Berlin Duvarı"	:	% 35
6- Atlantik "EurAmerica"	:	% 65

Senaryoların çok farklı gelecekler çizmesine rağmen Türkiye'nin geleceğe hazırlanması için yapılan önerilerde bir çok ortak adım belirlendi.

1. Türkiye **iyi yönetişimi** tüm kurumlarında uygulamalıdır
2. Ciddi bir **eğitim seferberliği** ilan edilerek, genç nüfusumuzun teknolojik ve bilimsel etkinliği artırılmalıdır.
3. En kısa zamanda kapsamlı bir **hukuk reformu** gerçekleştirilmelidir.
4. Güçlü bir ekonomi gerçek güvenliğin temelidir. Bu nedenle, yüksek **katma değer** üretebilmeye **odaklı** ar-ge ve teknoloji geliştirmeye odaklanarak devlet-özel sektör-sivil toplum kurumları-üniversite **işbirlikleri** geliştirilmelidir. Türkiye, **AB'nin üretim üssü, bölgenin ise ticaret ve hizmet merkezi** olmaya odaklanmalıdır.
5. Türkiye siyaset, ticaret, enerji bağımlılığı, su kaynaklarının kullanımı, teknolojik işbirliği, ve savunma sanayi alanlarında bölge ülkeleri ve doğu ile batı güçleri arasında **dengeli ilişkiler** kurmalı ancak demokrasi, insan hakları, ve liberal ekonomi açısından dünyanın en gelişmiş ülkelerinin gerisinde kalmamalıdır. Bölgenin şekillenmesinde aktif olarak girişimlerde bulunmaya ve örnek oluşturmaya özen göstermelidir.
6. **"Türkiye" markasına** ve yurt dışında yaşayan Türklerle ilişkiler önem verilerek, hedef kitle odaklı yaklaşımlarla, ülkenin marka değerinin yükseltilmesi sağlanmalıdır.
7. Türkiye, tüm kurumlarında **uzun vadeli düşünme ve stratejik yaklaşımlarla hareket edebilme** kapasitesini geliştirmelidir.